

Posudek vedoucího bakalářské práce

Autorka: Veronika Vodová

Název: Fenomenologie humoru v partnerských vztazích

Diplomová práce Veroniky Vodové je poctivou a velmi dobře konceptualizovanou sondou do pozice a funkce humoru v partnerských vztazích. Proč?

Předně je práce velmi dobře metodologicky pojatá a provedená. V rámci kvalitativních studií se jedná o kvalitní ukázkou zakotvené teorie - autorka nechává respondentům široký prostor přinášet významy, citlivě k nim přistupuje - v polysémantickém poli sebraných dat se pohybuje se snahou o "skutečné porozumění", aniž by tedy data ohýbala dle vlastního vnímání/očekávání. Ještě před tím, než se její analytické vhledy promítly do samotného textu, data několikrát překódovala, měnila kategorie i finální teoretický model. Pro čtenáře je celkový výzkumný postup dobře patrný a lze jej kontrolovat skrze kritické čtení jak samotného textu, tak zdrojových dat. Samozřejmě lze debatovat o sběru dat: respondenti byli vyslechnuti každý zvlášť na jednom jediném setkání, pracujeme tedy s tím, jak je humor zpracováván jednotlivcem (nikoli párem) a také s tím, co za humor daný jedinec považuje. V tom mohou být rozdíly - proto je nutné si uvědomit, že v práci nepracujeme s humorem jako s objektivním prvkem (s jasnou definicí a vymezením), ale se subjektivním prožitkem, který je intuitivně respondentům ihned dostupný, čemuž však také odpovídá použitá metodologie. Možná by však teorie vypadala jinak, pokud bychom se pokusili o "objektivizaci" prostřednictvím nezúčastněného pozorování, nebo přesnějšího teoretického uchopení.

Diplomová práce je velmi dobrá v teoretické části, i když někdy vyznívá až příliš "mechanicky": teorie o humoru i partnerských vztazích jsou uváděny jedna za druhou bez upřesnění vazby k výzkumnému záměru, a tak čtenáři příliš nezpřesňuje zaměření práce (naopak je možná i mate), nicméně autorčina práce s textem je velmi poctivá a přesná. Nejcennější přínos textu je však v samotném modelu fenomenologie humoru v partnerských vztazích. Rozlišuje statiku a dynamiku humoru. Zatímco statická stránka popisuje "pozici" humoru, tedy jeho vazby ke stabilním prvkům v životě jedince a páru, tak dynamika se týká spíše "funkce" v konkrétních situacích. Humor je zde uchopen jako jev s nejednoznačným zaměřením - neslouží zdaleka jen pro pobavení, ke smíchu, týká se i skrytých součástí "já" - obav, úzkostí, nudy, nespokojenosti s druhým apod. Humor je popsán "nezávazný", umožňuje autorovi nepřebírat plnou zodpovědnost za řečené, je také identitně důležitý (role "baviče" v páru), je barometrem spokojenosti a zrcadlem vztahu atd. S touto mnohohrstevnatostí si autorka poradila nad očekávání.

Pokud se smíříme s tím, že autorka "jen" popisuje, pak není práci téměř co vytknout. Určitě by se dalo teorii rozvíjet nějakou bližší parametrizací výskytu humoru (dle délky vztahu, věku partnerů, dle fáze vztahu, dle počtu a věku dětí apod.), je nicméně zřejmé, že to už by bylo daleko nad rámec žánru diplomové práce.

Práci celkově hodnotím velmi kladně a doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 9. září 2022

PhDr. David Heider, PhD.